

Zondag 19 april 2020 - Raak de wonden aan

Lezing: Johannes 20 : 19 t/m 31

De deuren waren gesloten, want de leerlingen waren bang. uit angst.

Al vele weken leven we in een wereld waar veel is gesloten en we onszelf moeten afsluiten. Blijf in je huis, horen we. En het is zwaar en het vereenzaamt mensen. Het kan een kans zijn voor een ander omgaan met de tijd, een noodgedwongen verstillig, zoeken naar creatieve invulling. Maar het kan ook voor veel dilemma's zorgen: thuis werken, geen contact met anderen en kinderen die thuis hun schoolwerk moeten doen. Verveling, stilte. Hoewel, we zijn dankzij de moderne media minder opgesloten dan de apostelen in Jeruzalem.

Die eerste Paasavond waren ze bang. Hun vriend was gekruisigd. Zijn project lag in duigen. Na de stille zaterdag werd het een onrustige paasdag. Maria komt melden dat het graf leeg is en dat ze wellicht het dode lichaam van Jezus hebben gestolen. Petrus en Johannes gaan, haasten zich naar de graftuin. Er is geen sprake van een roof, alles is netjes opgevouwen. Maar Jezus zien ze niet. Toch groeit al een sprankje hoop. Hij had toch gezegd dat het leven sterker is dan de dood, dat Hij vertrouwen had in God, dat Hij aanwezig zou zijn door zijn geest. Petrus en vooral Johannes zijn al met een andere blik van het graf teruggekeerd. Maria kwam vertellen dat zij Jezus ontmoet had.

Zij dacht dat het de tuinman was, maar door haar naam uit te spreken en haar te begroeten had Hij haar zekerheid gegeven. Het was Jezus.

Maria, zij is de eerste gelovige van die paasochtend. Zij heeft de kracht ervaren, die uitgaat van een groet. Maar zij mag zich niet vastklampen, Hem niet vastpakken. Raak me niet aan. Net als onze opdracht in deze dagen. We moeten zorgen dat we op afstand van elkaar blijven.

De apostelen hebben ongetwijfeld die paasdag herhaaldelijk nagedacht over wat er was gebeurd met Jezus. En in de avond staat Jezus in hun midden. ‘Vrede’, ‘shalom’, twee keer zegt Hij dit. Zijn woorden en zijn aanwezigheid brengen vreugde bij de apostelen.

Maar één kon hun vreugde niet meebeleven, want hij was er niet bij. Thomas. Tweeling. Het is de vraag van wie hij de tweelingbroer nu eigenlijk is. Is het van een andere leerling? Of is het van Jezus? Of is Thomas ons eigen ‘andere’ ik, dat wel geloven, vertrouwen, wil, maar het domweg niet kan, omdat hij het niet gezien, gevoeld, ervaren heeft? Het blijft gissen voor ons.

Was hij weg gegaan, wellicht om te vissen en om te zorgen voor eten op tafel? Of zocht hij de eenzaamheid op in zijn verdriet om de Heer die weg was. Hij had zoveel vertrouwen in Jezus. Hij zag er niet tegen op om mee te trekken naar Jeruzalem, waar zijn meester niet welkom was. Hij hield van Jezus en hij geloofde dat Jezus de weg was naar God. En nu had hij moeite om te geloven dat Jezus opnieuw in hun midden zou zijn geweest.

Het woord van de andere leerlingen kon hem niet overtuigen. Hij moest het zelf zien en zeker zijn dat die Jezus geen schim was of een inbeelding. Hij wou Jezus ontmoeten maar dan als de man met de doorboorde zijde en de verwonde handen.

Het is nog niet zo verkeerd wanneer er in onze omgeving iemand is die vragen stelt en ons enthousiasme dempt. Wij leven nu ook tijdens deze coronacrisis in een wereld met zeer uiteenlopende standpunten, en ook met vragen zoals naar de betekenis en naar het doel van deze crisis en waarheen dit alles leidt.

En je zou kunnen zeggen dat de opgestane Heer ondanks alles, ondanks de crisis spreekt. Hij komt, ook al lijkt zoveel gesloten.

Thomas zegt, dat hij zou geloven wanneer hij Jezus opnieuw ziet in zijn lichamelijkeheid.

En het is niet verkeerd als er mensen zijn die willen onderzoeken wat we soms te gemakkelijk voor waar houden.

Die vragen stellen bij ons geloof in een wereld die steeds beter zou worden en zou vooruitgaan. Want het geloof in een ongebreidelde vooruitgang krijgt deze dagen een ernstige deuk. Door en na de coronacrisis beseffen we dat een aantal vanzelfsprekendheden het niet meer houden.

Door dit onzichtbare virus worden we weer met de neus op de feiten gedrukt: we beseffen dat wij sterfelijk zijn en dat wij om te leven op anderen aangewezen zijn.

We begrijpen Thomas toch wel als hij zegt: dit geloof ik niet zonder meer, tenzij het écht waar is en ik het ook zelf mag zien en meemaken.

En dan komen wij uit bij die prachtige passage uit de tekst, waarin verteld wordt dat Jezus aan Thomas verschijnt en zijn wonden laat zien. Dan gebeurt er iets heel bijzonders.

Jezus laat aan Thomas zijn wonden zien. Of wellicht moeten we het nog ánders zeggen: Jezus laat zĳn wonden zien aan Thómas en Thomas - die óók gewond is door rouw en verdriet mag ook zijn wonden laten zien.

Er bestaan in het mensenleven geen indringendere momenten dan die momenten wanneer twee mensen elkaar ontmoeten en elkaar de wonden laten zien.

Voorbij starre waarheden en kritische vragen, ontmoeten twee mensen elkaar die aan elkaar hun gewond-zijn en al hun broosheid en kwetsbaarheid durven te tonen.

Deze momenten van ontmoeting horen bij de meest bijzondere, intieme momenten die je je voor kunt stellen. Mensen zeggen dan: 'We hebben véél aan elkaar.' We begrijpen elkaar. Zo ontmoeten hier Jezus en Thomas elkaar.

Dat is het moment dat Thomas, / dat óók Thomas /, ontdekt dat Jezus werkelijk leeft. Midden in dit leven ontmoeten ze elkaar, midden in hun gewond-zijn.

En Jezus wil aan Thomas laten zien: Thomas, er is meer in het leven dan die wonden. Meer dan de wonden die vaak ook blijven.

Er is meer dan noodlot en schuld die die wonden hebben veroorzaakt en geslagen. Er is méér dan dat. Er is óók een gemeenschap in dit alles, een gemeenschap die verzorgt en heelt. En er is léven, ook na de dood.

Ook al zul je nooit vergeten wat er ooit aan pijnlijks gebeurd is. Jezus laat dat aan Thomas zien: Op een gegeven moment kun je misschien zelfs vrede hebben met dit alles. Zo is Christus ook vandaag nog om ons heen. Als een naaste die ons mensen in ons leven vergezelt, met ons gewond, en voor ons opgestaan.

Wij – mensen- kunnen grote wonden, letterlijk en figuurlijk, oplopen in het leven. Het is niet altijd even makkelijk.

Maar Christus spreekt ook ons vandaag aan: Hij laat zijn wonden zien en wij mogen Hem onze wonden laten zien.

Dat dan het wonder mag gebeuren, dat er nieuw leven is, een nieuw bestaan in Gods liefde.

Vorige week hebben we het Paasfeest gevierd, ondanks alles. Want Pasen is toch het mooiste feest dat christenen kunnen vieren, omdat het de kern van ons geloof raakt: God die dwars door onze geschondenheid heen een nieuw begin kan maken. Niet als een ‘happy end’ maar als Iemand die ons heelt en ons steeds weer nieuwe kansen geeft.

Als we dit feest van leven/ van nieuw begin/ vieren
ontkennen we onze wonden niet, integendeel.

Juist onze wonden verbinden ons met anderen en
maken ons gevoelig voor elkaars kwetsbaarheid.

Waar het leven ons getekend heeft en zijn sporen
heeft nagelaten weten we ons gekend door de
Levende, die ook na zijn opstanding zijn wonden
liet zien.

In tastend geloof spreken we zo uit dat de pijn en
de geschondenheid niet het laatste woord hebben,
omdat God ons draagt en ons licht geeft wanneer
wij in de nacht onder dreigen te gaan.

Juist nu het leven voor zovelen ons vol spanning en
eenzaam is geworden.

Dat de kracht van Pasen ons allen zal steunen:

want het licht is sterker dan het donker
en het daglicht overwint de nacht.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk
ds. Hillegonda Ploeger